

Tweede Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. Vaste Kamercommissie Infrastructuur en Waterstaat
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Nummer : 0057-UIT-22
Onderwerp: Noordtak Betuwelijn

Enschede, 30 januari 2022

Geachte leden,

Met verbijstering hebben we kennis genomen van uw motie om onderzoek te doen naar de maatschappelijke en economische meerwaarde van de Noordtak van de Betuwelijn. Verbijstering omdat deze spoorlijn een ernstige aantasting en doorsnijding van het landschap en natuur in dit gebied zou betekenen. Welke van de alternatieve routes er ook gekozen wordt: deze zal altijd een landgoederen zone en particulier grondbezit doorkruisen en tevens directe of indirecte impact hebben op nationaal en internationaal beschermde natuurgebieden en -waarden.

Ook zal zo'n spoorlijn het karakteristieke kleinschalige en hoogwaardige Twentse landschap met zijn essen, beekdalen en coulissen onomkeerbaar aantasten en plaatselijk vernietigen. Een landschap dat de laatste decennia al onder druk heeft gestaan. We moeten zowel regionaal als nationaal daarom zeer zuinig zijn op hetgeen nog over is. De maatschappelijke meerwaarde is voor dit deel van het land, inclusief de Achterhoek, zwaar negatief. We hebben echter de indruk dat het bovenstaande beeld nog onvoldoende onder uw aandacht is en dat dit ook in onvoldoende mate in het onderzoek wordt betrokken. Sterker nog: we kunnen ons niet voorstellen dat u zich, voordat de motie is ingediend, voldoende al verdiept heeft in dit gebied. Daarom willen we u weergeven welke negatieve impact het voorgenomen tracé zal hebben.

Ecologische impact

Een tracé in Twente, tussen Haaksbergen en de aansluiting op de spoorlijn evenwijdig aan de A1, heeft ecologische grote impact. De variatie aan type landschappen is groot, zoals beekdalhooilanden, moerasbossen, dotterbloemhooilanden, orchideeënrijk blauwgrasland, waterbergingsgebied met hoge natuurwaarden voor vele watervogels, orchideeënrijke schraallanden, (inter)nationale natuurgebieden - waaronder Natura2000-, heischrale graslanden, stuwwallen, oude eikenbossen, etc.

Daarnaast bevinden zich in dit deel van Nederland (kleinschalige) agrarische gronden waar de afgelopen jaren veel is geïnvesteerd in het vergroten van de biodiversiteit. Ook is er al decennia ingezet op en geïnvesteerd in verbindingen t.b.v. het Natuurnetwerk Nederland (de ecologische hoofdstructuur); dit zou ongedaan gemaakt worden door de versplinterende werking van een spoorlijn Voor natuur- en landschapsliefhebbers is dus zo een tracé onbestaanbaar en het past niet bij een overheid die al zoveel heeft geïnvesteerd in het weer robuust krijgen van natuur.

Door de woningbouwopgave en de energietransitie is ruimte schaars. Dit betekent dat we juist zuinig moeten zijn op de hoogst gekwalificeerde natuur en de omliggende gebieden. Een goederenspoorlijn verhoudt zich hier naar ons idee niet toe. Het doorsnijden van een spoorlijn over een es, en het kleinschalige coulisselandschap zal landschappelijk een verrommelend beeld geven. Daar komt bij dat de mogelijke spoorlijn door het voorheen, en nog steeds waardevolle, Nationale Landschap Noordoost Twente zal lopen.

Maatschappelijke impact

In het kleinschalige landschap tussen Enschede en Hengelo wonen hechte goed functionerende sociale gemeenschap. Er is sprake van een unieke balans tussen agrariërs, burgers en ondernemers. De spoorlijn zal ook hier een desastreus effect op hebben. Deze zal de gemeenschap letterlijk in tweeën snijden en daar waar woningen moeten wijken zullen door dit plan zelfs gemeentelijke monumenten en rijksmonumenten verdwijnen. Vele agrariërs leven hier en hebben het de afgelopen jaren al te maken met de vele uitdagingen rondom ruimte en milieu. Een spoorlijn dwars door het gebied maakt hun bedrijf in een klap niet meer levensvatbaar.

Tot slot trekt het gebied natuur- en wandelliefhebbers aan. De nieuwe spoorlijn zal voor hen veel overlast gaan geven. Zij komen juist naar dit gebied omdat de kernwaarde rust centraal staat. Dit soort gebieden wordt steeds schaarser, terwijl de behoefte hieraan juist steeds groter wordt. Voor recreatie, welzijn en toerisme wordt de waarde van een groot gebied teniet gedaan ten koste van een ongewis economisch belang voor een ander deel van het land. Dat zal veel maatschappelijke onrust teweeg brengen.

Overigens er zijn alternatieven mogelijk zonder aanleg van een Noordtak. Bijvoorbeeld een duurzamere binnenvaart, het beter benutten van de Betuwelijn en snel zorgen voor een goede aansluiting daarvan in Duitsland. Transport van gevaarlijke stoffen kan beperkt worden door de productieketens slimmer te organiseren. Vanwege de noodzaak van een klimaatneutrale en circulaire economie in 2050 is juist een verkleining van goederenstromen nodig. En bovenop dit alles komt de vraag hoeveel (extra) ruimte we eigenlijk aan transport en distributie willen geven in Nederland.

Werkbezoek

Wij denken dat het belangrijk is om de situatie zelf te komen beoordelen. Wij willen de vaste Kamercommissie daarom graag uitnodigen voor een bezoek aan ons gebied, om zelf de hoge maatschappelijke impact en natuurwaarden te aanschouwen en met ons als bewoners en natuurorganisaties in gesprek te gaan. Als geen ander kunnen wij aan u onderbouwen wat

de effecten zullen zijn, mocht de noordtak worden aangelegd. De emotie over deze stap van “Den Haag” is zowel onder de lokale bestuurders als de bewoners erg groot.

U kunt mij bereiken via sijbomm@landschapoverijssel.nl of 06-42747944.

We zien graag uit naar uw antwoord.

Hoogachtend

Michael Sijbom
Directeur-bestuurder Landschap Overijssel

Mede namens:

Maickel Korf
Voorzitter Buurtkring Driene

Kas de Vries
Voorzitter Dorpsraad Boekelo

Bart Overbeek
Voorzitter Vereniging Behoud Twekkelo

Benny Visschedijk
Stichting Dorpsbelangen De Lutte

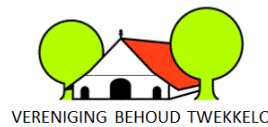
Max van Regteren
Voorzitter Overijssels Particulier Grondbezit

Egbert Jaap Mooiweer
Directeur rentmeester stichting Twickel

Matthijs Nijboer
Directeur Natuur- en Milieu Overijssel

Theo Meereboer-Necheporenko
Directeur Museum Natura Docet

Thom Weterings
Voorzitter St. Behoud Twents Landschap

Twickel

